

БУГУН—ҒАЛАБА КУНИ

БУГУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕХНАТКАШЛАР
ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 91 (3319).

Душанба, 9 май 1966 йил.

Баҳоси 2 тийин.

БУУК ЖАСОРАТ

Баҳодир, ижодкор совет киши-
лари КПСС XXIII съезди белги-
лаб берган режаларни амалга
ошириш йўлида шижоат билан
меҳнат қилмоқдалар. Съезд ул-
кан Ватанимизга, буюк халқимиз-
га янги, ёрқин уфқларни кўр-
сатди. Бу нурфшон уфқлар
коммунизмнинг мунаввар йўлла-
ридир.

Халқимиз коммунизм кўрмоқ-
да. Мамлакатимизнинг ҳамма
томонларида порлоқ истиқбол
нишотлари қад кўтармоқда.
Болтиқ денгиз соҳилларидан
Курли ороллариғача, Помир
тоғларидан Шимол қутб ден-
гизигача бевосита Советлар дй-
рида янги беш йиллик зафараст
одимлаб бормоқда. Ҳамма ерда
кизгин меҳнат, ижодий юксалиш
бўлмоқда мезор ўрмоқда.

Бу улкан зафарларда, бу юксак
парвозларда бундан 21 йил му-
қаддам фашизм устидан қозонган
ғалабамизнинг ўлмас муҳри бор.
Бугун куч-қудратимизни, чидан
ва матонатимизни бутун дунёга
намойиш қилган ўша Ғалаба Бай-
рамини нишонламоқдамиз. Бу
улуғ айём кўники совет халқи
билан бирга бутун прогрессив
инсоният зўр шоду-хурралик
билан байрам қилади ва халос-
кор совет халқига, унинг шонли
Қуролли Кучларига ўзининг энг
ахши тилакларини йўллайди.

Европадаги кўпгина мамлакат-
ларини босиб олиб, катта уруш
таърибдан ортирган, тиш-тиро-
ғига қаурулланган гитлерчилар
армияси мамлакатимизга кўй-
қисдан ҳужум қилиб, урушни «аши-
н тизлиги» таомиланин халқ
қилган эди.

Социалистик Ватанимиз ҳимоя қи-
лиш учун совет халқи жонон-
кор Коммунист партияси
раҳбарлигида муқаддас урушга
кўзгалди. Мамлакат экономикаси
урушга, разил босқинчиларни
тор-мор келтириш мақсадларига
қаратилди. Фронт ва фронт ор-
қасининг монолит бирлиги, халқ-
лар дўстлиги, ҳамжиҳатлиги ға-
лаба гарови бўлди. Совет халқи
жанг майдонларида фашист бос-
қинчиларнинг қонли йўлини тў-
татиб, уларга қақшатқич зарбалар
берган қаҳрамон Қуролли Куч-
ларимизга зарур ҳарбий техни-
ка, озик-овкат, кийим-кечак ва
бошқа нарсаларни узлуksиз ет-
казиб турди.

Гитлерчи босқинчиларга қар-
ши урушда совет кишилари беиш-
хоҳ қаҳрамонликлар кўрсатди-
лар. Фронтларда совет жангчи-
лари баҳодирона жанг қилди-
лар, урушнинг ҳар қандай оқир па-
роитларида ҳам ғалаба қозониб,
ўз номларини шон-шараф билан
бурмадилар.

Немис-фашист босқинчиларига
қарши урушда ўзбек халқининг
асл фарзандлари ҳам катта жа-
сorat ва меҳнат кўрсатдилар.
Улар бошқа қардош халқлар
фарзандлари билан бир сафда
туриб, ёзуз душманга қарши
мардонавор жанг қилдилар.
Фронтларда кўмондонлигини и
тошчилигини намунали бахариб,
Совет Иттифоқи Қаҳрамони де-
ган юксак унвонга эга бўлган,
хўкуматимизнинг ордени ва ме-
даллари билан мукофотланган
қаҳрамонлар орасида ўзбекис-
тонлик жангчилар ҳам оз эмас.

Иккинчи жаҳон урушида гер-
ман фашизми ва япон импери-
ализми тор-мор келтирилишида
Совет Иттифоқи халқ қилувчи
роль ўнади. Шунинг учун ҳам
фашизм исканжасидан озод бўл-
ган мамлакатларнинг халқлари
Совет Иттифоқи халқлари ва
қудратли посбонларига зўр му-
ҳаббат билан қарайдилар ва
уларни тинчликнинг қудратли
посбонлари деб атайдилар.

Совет мамлакатининг тинчлик мам-
лакатидир. Унинг Қуролли Куч-
лари халқро тинчликни мустақ-
камлаш йўлида хизмат қилиб кел-
моқда. Совет Иттифоқи халқлар
бошига катта қулфатлар келти-
рувчи урушларнинг олдини олиш
учун зўр ғайрат билан кўршиб
келаётган бир вақтда, импери-
алистик давлатлар халқро кес-
кинликни кўнайирмоқдалар, бош-
қа давлатларнинг ички ишларига
аралашмоқдалар, ҳарбий блоклар
тузиб, янги уруш оловини ёқиб
хавфни тўғдиримоқдалар.

АҚШ империалистлари халқ
аро ҳуқуқ нормаларини, ер юзи-
даги барча софий кишиларнинг
табиатларини, суверенлик билан
поймол қилиб, қаҳрамон Вьет-
нам халқига қарши разилка
босқинчилик уруши олиб бо-
ришини давом эттирмоқдалар,
Вьетнам Демократик Республика-
сига қарши агрессияни кенгайти-
риб, бунинг учун одамларни
қирқиниш энг даҳшатли ва ақ-
шинега босиб қўйган фойдалан-
моқдалар.

Она-Ватанимизнинг куч-қудратини
йилдан-йил юксалиб, ривожланиб
бормоқда. Қуролли Кучларимиз
энг янги замонавий ҳарбий тех-
ника билан қуролланмоқда. Мам-
лакатимиз ракета техникасининг
муваффиқиятлари бутун оламга
маълум. Ойнинг сунъий йўдо-
шини яратган, Марсга диерман
гербининг улган ракеталарини,
дунёни айланиб чиқишга қодир
бўлган сув ости атом кемаларни
ни бунёда келтирган ижодкор
баҳодир совет халқи ўз она-
Ватанимизнинг хавфсизлиги ва ме-
тақиллиги учун зарур бўлган ҳам-
ма нарсани муҳайё эта олади.

Совет Иттифоқи Коммунист
партияси Марказий Комитети-
нинг яқинда барча сайловчилар-
га — ишчиларга, деҳқонларга,
совет интеллигенциясига, Совет
Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флот
и жангчиларига қаратилган Му-
рожаатига бундай дейилган:

— Совет Армияси ва Ҳарбий
Денгиз Флотининг жангчилари
бўлган ўртоқлар!

Сизлар — Ватанимиз мустақ-
лик чегараларининг мард пос-
бонларидирсиз. Сизлар совет
кишиларининг тинч меҳнатини
сергалки билан муқофоза қилиб
турубсиз. Сизларнинг социализм
ғалабаларини ҳимоя қилишга ке-
ракли энг янги ва даҳшатли тех-
ника билан қуролланмиш учун
халқ, партия ва давлат зарур
қораларининг ҳаммасини кўрмоқ-
да ва бундан бўён ҳам кўрава-
ради. Сизларнинг вазифангиз —
жанглов қуролли мукамал
эглаб олиш, ҳар қандай агрес-
сорга қақшатқич зарба бермоқ
учун ҳаммаша шай бўлиб туриш-
дан иборат.

Халқимизнинг тинч ижодий
меҳнатини сергалки билан кў-
риклаб, ўзининг жанговар қои-
лятининг тобора ошириб келаёт-
ган мамлакатимиз посбонлари
қардош социалистик мамлакатлар
жангчилари билан бир сафда
туриб, уруш оловини ёқмоқчи
бўлган ҳар қандай агрессорни ер
билан яқсон қилишга, халқлари-
мизнинг жаҳоншумул-тарихий ға-
лабаларини шараф билан ҳимоя
қилишга ҳаммаша тайёрдирлар.

Тинчликнинг қудратли посбони
Совет Қуролли Кучларига, қаҳра-
мон Совет халқига, унинг дохй-
си ва йўлбошчиси жонон Кор-
мунистик партияга шон-шарафлар
бўлсин!

СССР МУДОҒАА МИНИСТРИНИНГ Б У Й Р У Ғ И

1966 йил 9 май.

№ 97

Москва шаҳри

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!
Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!
Армия ва флот ветеранлари, Улуғ Ватан урушининг
барча қатнашчилари!

Бундан йигирма бир йил муқаддам тарихда энг оғир
ва қонли уруш — совет халқининг фашист босқинчилар-
ига қарши Улуғ Ватан уруши тамом бўлди. Гитлерчи-
лар Германияси батамом тор-мор қилинди ва ҳеч сўзсиз
таслим бўлиш тўғрисидаги ақтга қўйди. Мана шу
кун ҳар бир совет кишининг хотирасида абадий сақлан-
иб қолади.

Бизнинг халқимиз ва унинг шавкатли Қуролли Куч-
лари гитлеризмга қарши курашнинг асосий оғирлигига
бардош бердилар. Совет кишилари уруш йилларининг
қаттиқ синовлари ва маҳрумликларга чидаш бериб, Ва-
танимиз озолигини ва мустақиллигини сақлаб қолдилар.
Фашистлар қуллигидан қутилишда ва социалистик ри-
вожланиш йўлига тушиб олишда Европанинг кўп халқ-
ларига ёрдамлашдилар.

Шиндагли ва қонли жангларда совет жангчилари ў-
ларнинг ватанпарварлик ва интернационал бурчаларини
ушқур тўшунганликларини намоян қилдилар. Душман у-
стидан ғалаба қозонмоқ учун кучларини ва ўларнинг
жонларини аямасдилар. Уларнинг қаҳрамонона шижоат-
лари халқлар хотирасида абадий яшайди.

Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабаси
— энг илгор совет иқтимоий ва давлат тузумининг ға-
лабасидир.

Коммунист партия сиёсатининг, марксизм-
ленинизм идеологиясининг тантанасидир.

Урушдан кейинги йилларда Ватанимиз коммунизм
йўлида жуда катта муваффақиятларга эришти. КПСС
XXIII съезди мамлакатнинг экономикасини ва мадания-
тининг янгида юксалтиришнинг улуғвор планини белгилаб бер-
ди, совет кишиларини порлоқ келажак йўлида янги зўр
ишлар қилишга илҳомлаштирмоқда.

Коммунист партия ва Совет ҳукумати совет халқи-
нинг иродасини иродалаб, таъки сиёсатининг ленинча йў-
лини қатъият ва изчиллик билан ўтказмоқдалар, СССР-
да коммунист жамият қуришга, социалистик система
қудратини мустаҳкамлашга энг қулай шарт-шароит яра-
тиб бериш учун зўр бериб курашмоқдалар.

Империалистик давлатларнинг ҳаракатлари бу соғ-
лом сиёсатга бутунлай энг бўлиб тушмоқда. Улар халқ-
ларнинг миллий озолиги ва социал тараққиёт йўлига ғов
солнишга қутириб уриниб, кетма-кет ҳарбий авантюралар
қилмоқдалар. Бундай авантюралар қилишда Америка
империалистлари айниқса ҳаддан ошмоқдалар. Улар
Вьетнам халқига қарши қонли уруш олиб бормоқдалар,
суверен социалистик давлат бўлган Вьетнам Демократик
Республикасига босқинчилик ҳужумлари қилмоқдалар,
бошқа мамлакатларнинг ишларига қўпол равишда ара-
лашмоқдалар.

АҚШ империалистлари Ғарбий Германия милитарист-
ларининг ядро қуролдан ўзларининг жинояткорона ре-
ваншчилик мақсадларида фойдаланиш учун шу қуролни

қўлга киритиб олиш йўлида сурбеглик билан қилётган
даъволарини ҳар томонлама рағбатлантирмоқда.

Коммунист партия, Совет ҳукумати, бутун халқи-
миз империалистларнинг агрессия ирдикорларига нисба-
тан юксак ҳушёрлиқни бошаштирмай, мамлакат мудоғфаа
қоилятининг мустаҳкамлаш, армия ва флотнинг жанго-
вар қувватини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қил-
моқдалар. Тарихий ғалабалар шухрати билан донг чинар-
ган, ленинчи Коммунист партия раҳбарлигини
Қуролли Кучларимиз ҳаммаша жанглов тайёр бўлиб
турибди ва социалистик ҳамдўстлик қардош мамлакат-
ларнинг армиялари билан бирга ҳар қандай агрессорни
қақшатқич магдубиятга учратишга шай бўлиб турибди.

Армия ва флотнинг шахсий составини, Улуғ Ватан
урушининг барча қатнашчиларини гитлерчилар Герма-
нияси устидан қозонилган ғалабанинг йигирма бир йил-
лигини таъриблиқлайман ва қутлайман!

Шу тарихий кўники нишонлаб буюраман:
Бутун, 9 май маҳаллий вақт билан соат 21 да Вата-
нининг поитахти — қаҳрамон шаҳар Москвада, Иттифок-
дош республикаларнинг поитахтларида, қаҳрамон шаҳар-
лар: Ленинград, Волгоград, Севастополь, Одессада, қаҳ-
рамон Ерест калъасида, шунингдек, Мурманск, Свердлов-
ск, Новосибирск, Хабаровск, Владивостокда ўттиз
март тўн отиб салот берилсин!

Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг жангчи-
лари! Жанглов градианларини муқаддас қилиб, сақлан-
гиз ва қўлайтирингиз, ўз жанглов байроқларингизнинг
шарафини ва сўнмас шухратини абадан кўтарингиз!

Ватанимиз озолиги ва мустақиллиги учун олиб бо-
рилган жангларда ҳалок бўлган қаҳрамонларга абадий
шон-шарафлар бўлсин!

Яшасин қаҳрамон совет халқи ва унинг шавкатли Қу-
ролли Кучлари!

Совет Иттифоқи Коммунист партиясига шон-шараф-
лар!

СССР Мудоғфаа министри, Совет Иттифоқи
Маршали Р. МАЛИНОВСКИЙ.

МУКОФОТ МУБОРАК!

СССР Олий Совети Президи-
умининг 1966 йил 30 апрелдаги
Фармони билан таъмин ва қаноп
етиштириш ва тайёрлашни қўлай-
тиришда алоҳида ўнма қўрсатган
Ўзбекистон ССР кишлоқ хўжали-
ги илгирлари СССР ордени ва ме-
даллари билан мукофотланди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БУЙИЧА
ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН
Хан Борис Трофимович — Тош-
кент обласида Юқори Чирчиқ рай-
онидида «Ўзбекистон» колхозининг
бригада бошлиғи.

МЕХНАТ КИЗИЛ БАЙРОҚ
ОРДЕНИ БИЛАН
Ким Чан-Де — Тошкент об-
ласида Юқори Чирчиқ районидида
«Ўзбекистон» колхозининг аъзо-
си.

Новиков Арон Борисович —
пахта тозалаш бўйича давлат мах-
сус конструкторлик бюросининг
бўлим бошлиғи.

Пак Ден-Хиб — Тошкент об-
ласида Юқори Чирчиқ районидида
«Ўзбекистон» колхозининг раиси.
Сечин Николай Михайлович —
Тошкент обласида Оққўрғон рай-
онидида Ангельс номи колхоз аъ-
зоси.

Хан Мария — Тошкент обласи-
да Оққўрғон районидида «Заря ком-
мунизма» колхозининг аъзоси.

«ХУРМАТ БЕЛГИСИ»
ОРДЕНИ БИЛАН
Додабоев Рауф — Тошкент об-
ласида Оққўрғон район сугорши
системалари бошқармаси н и н г
ушаста гидротехники.

Каликулов Шукрбўй — Тош-
кент обласида Юқори Чирчиқ рай-
он сугорши системалари бошқар-
масининг инженер-гидротехники.
Ким Чун-Ок — Тошкент обласи-
да Юқори Чирчиқ районидида «Прав-
да» колхозининг бригада бошлиғи.

Қуролбоев Раззатий — Тошкент
обласида Юқори Чирчиқ райониди-
да «Политдел» колхозининг
аъзоси.

Михайличенко Дмитрий Семе-
нович — Тошкент обласида Оққўр-
гон районидида Киров номи кол-
хоз раиси.

«ШАВКАТЛИ МЕХНАТИ
УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН
Абдувалиев Ҳабибулла — пахта
тозалаш бўйича давлат махсус
конструкторлик бюросининг слесар-
и.

Вон Павел — Тошкент обласи-
да Оққўрғон районидида Ленин но-
ми колхозининг бригада бошлиғи.

Додабоев Қозоқбой — Тошкент
обласида Оққўрғон районидида «Гу-
листон» колхозининг тракторчи-
си.

Комилжонов Абдуғафур —
Тошкент обласида Юқори Чирчиқ
районидида Свердлов номи кол-
хозининг бригада бошлиғи.

Ким Филипп — Тошкент обласи-
да Оққўрғон районидида Ленин но-
ми колхозининг бригада бошлиғи.

Пак Андрей Десунович — Тош-
кент обласида Оққўрғон райониди-
да Ленин номи колхозининг бри-
гада бошлиғи.

Хвай Тимофей — Тошкент об-
ласида Юқори Чирчиқ районидида
«Ўзбекистон» колхозининг трак-
торчиси.

Юрай Павел Васильевич —
«Узсельхозтехника»нинг Тошкент
обласида Оққўрғон районидида Куй
Чирчиқ бўлими бошқарувчиси.

Юрай Петр Алексеевич — Тош-
кент обласида Оққўрғон райониди-
да «Ленинград» колхозининг бош
агрономи.

«МЕХНАТДА ЎРНАК
КўРСАТГАНЛИГИ УЧУН»
МЕДАЛИ БИЛАН
Козин Григорий Степанович —
«Узсельхозтехника»нинг Тошкент
обласида Юқори Чирчиқ район бў-
лими слесари.

Курбанова Нори — Тошкент об-
ласида Юқори Чирчиқ районидида
«Ленинский путь» колхозининг
аъзоси.

Туропов Нуриддин — Тошкент
обласида Юқори Чирчиқ район суг-
орши системалари бошқармаси-
нинг инженер-гидротехники.

Эгамбердиев Туроб — Тошкент
обласида Оққўрғон районидида Ки-
ров номи колхоз аъзоси.

Эвеноков Виктор Петрович —
Тошкент обласида Оққўрғон район
кишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш
бошқармасининг инженер-иррига-
тори.

Ўзбекистон меҳнаткашлари 8
майда таниқил давлат ва жамоат
арбоби, Ўзбекистон Компартияси
Марказий Комитетининг аъзоси,
Ўзбекистонда социалистик кури-
лишнинг ташкилотчиларидан би-
ри Усмон Юсупович Юсупов бил-
ан қайту-алам ичда видолашди-
лар.

Марҳумнинг жасади солиingan
тобур эрталаб Ўзбекистон ССР
Олий Советининг мажлисда зар-
га қўйилди.

Минг-минглаб кишилар респу-
бликанинг равақига учун кўп иш
қилган киши билан видолашмоқ
учун бу ерга келдилар. Тошкент-
ликлар билан бир қаторда Ўзе-
бекистоннинг кўпгина шаҳар ва
кишлоқлари меҳнаткашлари кол-
лективларининг вакиллари, қар-
дош республикалар халқларининг
вакиллари қайтули сукут ичида
тобур ёнидан ўтидилар.

Тобур туллар билан ўралган
Унинг атрофида гулчамбарлар
қўйилган. Гулчамбарларнинг де-
таларига ёзилган сўзларда халқ
қайтули ифода этилган.

Мотам қуйлари узлуksиз чали-
ниб турибди. Фахрий қорозув би-
рин-кетини алмаштинапти. КПСС
Марказий Комитети Сийёсий бю-
роси аъзолигига кандидат, Ўзе-
бекистон Компартияси Марказий Ко-
митетининг биринчи секретари

У. Ю. ЮСУПОВНИ ДАФН ЭТИШ МАРОСИМИ

Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Ком-
партияси Марказий Комитети бю-
росининг аъзолари ва бюро аъзо-
лигига кандидатлар И. Г. Ани-
симкин, Р. Қурбанов, В. Г. Ло-
моносов, Н. Г. Ляшченко, М. М.
Мусахонов, Е. С. Насриддинова,
Р. Н. Нишонов, М. А. Абдуразо-
ков, С. Р. Расулов, М. Т. Тур-
сунов, Тошкентининг ССР Министр-
лар Советининг раиси А. Қ.
Қаҳҳоров, СССР Госстрояи раис-
ининг биринчи ўринбосари А. А.
Отмечкина, Ўзбекистон ҳукумати-
нинг аъзолари, обласи партия
комитетларининг секретарлари ва
обласи ижрония комитетларининг
раислари дафнини ташкил этувчи
ҳукумат комиссиясининг аъзолар-
и, кекса болшевиклар, Октябрь
социалистик революцияси ва У-
рта Осиёда Совет ҳокимиятини ў-
ратиб йўлдан қўйган ветеран-
лар, СССР ва Ўзбекистон ССР
Олий Советларининг депутатлари,
Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари
ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамо-
лари, саноат ишлаб чиқариш по-
ваторлари ва пахтадан мул ҳо-
сил етиштирувчи моҳир усталар,
фаъл ва маданият арбоблари, рес-

публика ва унинг поитахтидаги
партия, совет ҳамда жамоат таш-
килотларининг ходимлари, Совет
Армиясининг генераллари ва офи-
церлари, марҳумнинг дўстлари ва
савдошлари фахрий қорозувда
турадилар. Тобур ёнида Усмон
Юсупович Юсуповнинг қариндош
уруғлари ва ақин кишилари бор
эди.

Кундуз соат 15 да У. Ю. Юсу-
пов жасади солиingan тобур май-
донга олиб чиқилди ва Ленин
ҳайкали олдида қўйилди. Мотам
митинги бошланди. Дафн этиш
ташкил қилувчи ҳукумат ко-
миссиясининг раиси, Ўзбекистон
ССР Олий Совети Президиуми-
нинг Раиси Е. С. Насриддинова,
Ўзбекистон Компартияси Марка-
зий Комитети, республика Олий
Совети Президиуми ва Министр-
лар Советининг тошпиритига би-
ноан, мотам митингини очиб деб
ўзлон қилди.

Қадридонимиз У. Ю. Юсуповдан
жудо бўлди, деинишга тил бор-
майд, — деди Е. С. Насриддино-
ва. Усмон Юсупович ўзининг
бутун айл-заковатини, ташкилот-
чилик истеъдодини, битмас-туган

мас, беишхоҳ зўр ғайратини умр
бўйи Ватанимизнинг бахт-саодати
учун сарфлади. Республикада
ишлаб чиқарувчи кучларнинг
ривожланиш тарихи унинг номи
билан чамбарчас боғланган.

Усмон Юсуповичнинг ташки-
лотчилик истеъдоди айниқса Улуғ
Ватан уруши йилларида зўр куч
билан намоян бўлди.

Усмон Юсупович ССР Иттифо-
қининг пахтачилик министри бў-
либ ишлаган йилларда фақат Узе-
бекистондагина эмас балки бош-
қа пахтакор иттифондош респу-
бликаларда ҳам «оқ олтин» етиш-
тиришни қўлайтириш учун астой-
дил ҳаракат қилди. У, одамлар-
нинг қалбини чуқур биладиган,
кадрларни танилаб олиш маҳора-
тига эга бўлган киши эди.

Тошкент обласи партия коми-
тетининг биринчи секретари М. А.
Абдуразоков мишбарга чиқди.
М. А. Абдуразоков айтдики,
У. Ю. Юсупов халқнинг катта му-
ҳаббатига сазовор бўлди. Саноат
меҳнаткашлари ва пахтакорлар,
маданият арбоблари уни оға деб,
доно маслаҳатчи, талантли таш-
килотчи деб билар эдилар. Ус-

мон Юсупович ўзининг бутун
ҳаётини халқга, коммунист ку-
рилиш улуғ ишига бағишлади.
Халқимиз уни ҳеч қачон эсдан чи-
қармайди.

Тошкент ва бошқа қардош
республикаларнинг халқлари ҳам
Ўзбекистон меҳнаткашлари би-
лан бирга тобур олдида марҳумга
бўлган ҳурматларини баҳо кел-
тиридилар. Тошкентининг ССР Ми-
нистрлар Советининг Раиси А. Қ.
Қаҳҳоров ўз нутқида шу тўғрида
гапариди.

Фаргона обласи партия коми-
тетининг биринчи секретари Ф.
Ш. Шамсидинов марҳум туғилиб
ўсган Фаргона водиси меҳнаткаш-
ларининг чуқур қайғусини изҳор
қилди. Шаҳарлардагина эмас
балки энг узок кишлоқларда ҳам
Усмон Юсуповичнинг ҳамма билади.
Минг-минглаб меҳнаткашлар
унинг халқ бахт-саодати тўғриси-
да, жонон Узебекистонни ва
жумладан унинг инкуси бўлган
Фаргона водисини юксалтириш
тўғрисида қилган жуда катта ға-
мхўрлиги учун миннатдордирлар.

Илғийф меҳнаткашлари, —
деди шу райондаги «Комму-
низм» колхозининг раиси М. Ис-
матов, — ўларнинг яқин дўсти
У. Ю. Юсуповнинг порлоқ сий-
мосини доим чин қўйилдан эсда
қилайдилар.

Ўз

СОВЕТ ХАЛҚИ ҚАҲРАМОН ХАЛҚ

БУНИ УНУТИБ БЎЛМАЙДИ

СЎНГИ ЖАНГЛАР салони тинчликка йиғилган бир йил бўлди. Совет халқининг гитлерчилар Германиясига қарши Улуғ Ватан уруши совет ва бошқа халқларнинг қўл қўлишди одамхўрлик режаси тузиб чиқилган жойининг ўзида, нацист истибоднинг ўлкалар ҳарбий машинаси бошқариб турилган жойда ниҳонсига етди. Халқларни фашизм зулмидан озод қилишда бош ролини ўйнашдек буюк тарихий вазифа зиммасига тушган Совет Армияси инсоният умидининг шараф билан оқлади. Совет Армияси гитлерчи босқинчиларни тор-мор келтириб таслим бўлган Берлин, устида галаба қилди байроғини қадади. Гитлерчилар пойтахтининг таслим бўлиши фашист рейхининг узи-кеси-л барбод бўлганлигини ва Европада уруш тугатилганини билдирди.

Эндилда буржуа тарихни сохталаштирувчилари Совет Иттифоқи ва унинг Куролли Кучларининг гитлерчилар Германияси ва империалистик Японияни тор-мор келтиришдаги ролини кахситмоқчи, биз олиб борган курашнинг озодал характерини ва унинг инсоният тақдирини учун аҳамиятини пучта чиқармоқчи бўлмоқдалар. Ўтган урушда галаба гитлерчиларга қарши барча коалиция қатнашчиларини йг кучи билан қўлга киритилди. Аммо, инкинчи жаҳон урушида совет-герман фронтини ҳал қилувчи фронт бўлганлигини, совет халқи ва унинг Куролли Кучлари галаба учун ҳал қилувчи ҳисса қўшганлигини виждонсиз кишиларга рад эътиди, холос.

У ё бу фронтлардаги кучлар сони ва жанговар ҳаракатлар миқдори, уларнинг натижаларини объектив аниқлаш қийин, уруш қатнашчилари бўлган давлатлар йўқотган қурбонларини таққослаш буни аққол кўрсатиб беради.

Василий ЧУПКОВ,
Совет Иттифоқи Маршали, икки марта Совет
Иттифоқи Қаҳрамони

Германия курунликдаги қўшинларининг камида 60—70 проценти совет-герман фронтини мунтазам турғавлиги фактини ҳеч ким инкор қилолмади. Гитлер қўшинларининг гарбий ва италян фронтларидаги умумий состави иттифоқчилар қўшинлари Европага ташланганидан сўнг ҳам Германия курунликдаги кучларининг учдан бир қисмидан ортмади. Уруш охирида эса гитлерчилар қўмондонлиги Гарбдаги уруш ҳаракатларини депари тўхтатиб, бутун кучларини совет қўшинларига қарши қаратди.

Гитлерчилар Германияси бутун уруш мобайнида 13,6 миллион киши йўқотган бўлса, шундан 10 миллиондан кўпрогини Совет Иттифоқи билан бўлган урушда йўқотди. Фашист қўшинларининг Совет фронтини қандай яқсон қилинганлигини қуйидаги мисоллар аққол кўрсатиб турибди: Сталинградда сержант Янов Павлов қўмондонлик қилган совет қўшинларининг кичкина группаси шунча кўп гитлерчиларни яқсон қилдики, немис-фашист армияси Парижни олишда бунчалик кўп талафот кўрмаган эди.

Совет-герман фронтини гитлерчиларга ағтириб берган 1941 йилнинг 18 та мартдан 6 мартдан кўпроқ ўзининг бутун шахсий составини тамомла йўқотди ва яна қайта тузилди. Қўшинларининг бундай яқсон қилиниши ўтган урушларнинг ҳеч бирига, инкинчи жаҳон урушининг ҳеч бир фронтини бунчалик катта бўлмаган эди. Бизнинг фронтимизда бундай дивизияларнинг қанчадан-қанчаси яқсон қилинмади, дейсиз.

Буюк Британия Бош министри У. Черчилль СССР Министрлар Советининг раиси И. В. Сталинга 1944 йил 27 сентябрда ёзган хатда бекорга шундай деб таъ олмаган эди: «...Айни рус армияси герман ҳарбий машинасининг аажоиб чиқарди...»

Гитлерчиларга қарши коалиция бўйича иттифоқчиларимиз сиёсий ва ҳарбий раҳбарларининг бундай фикрларини тарихни сохталаштирувчи лар унутмасликларни керак.

Биз катта ва қийин йўлни босиб ўтиб, галабага етиб келдик. Уа мақсадига эришиш йўлида ҳар қандай жиноят қилишга қодир бўлган, яхши қуролланган душман зарбасини қайтариш осон эмасди. Совет халқи галаба йўлида кўп қон тўкди. 20 миллионга яқин совет кишиси ҳаётдан маҳрум бўлди — Улуғ Ватан урушида

совет халқи кўрган талафот ана шунча эди.

Сталинград мудофасининг иштирокчиси бўлган менга Берлинни штурм қилишда қатнашши шарафи муяссар бўлди. Бу билан бахтлигим ва фахр-ланишимни яшириб ўтирмаман. Биз Берлинга голуб бўлиб кириб боришимизни ва гитлерчи каллаесарлардан уларнинг ҳамма кўрсатган азоб-қўбатлари учун жавоб беришларини талаб қилганидан вақтимиз келишини орзу қилардик.

Ана шу орзуларимиз рўёбга чиқди. Буржуа тарихни сохталаштирувчилари Англия-Америка қўшинлари гўё атайлаб Берлинни олмасликка ҳаракат қилишган, деб кўрсатмоқчи бўлишган. Лекин бу афсонави ланичи америкалик ариб, президент Ф. Рузвельтнинг яқин дўсти Гарри Гопкинс фот эътиди. У шундай деган: «...агар биз кўрбимиз етганда Берлинни албатта олардик. Бу бизнинг армиямиз учун катта галаба бўлган бўлур эди...»

(Давоми 3-бетда).

Жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилиси ефрейтор Баҳром Кайранов тенгдошлари орасида моҳир снайперлиги билан шуҳрат қозongan.
А. Асанов фотолари.

ҚАЛБИМИЗДА ВА САФИМИЗДА

ЛЕНИН ХОНАСИДА сўнжат ҳуқирон. Бу ерга йиғилганлар кекса жангчи. Улуғ Ватан уруши иштирокчиси гвардиячи коммунист Гороховскийнинг хотираларини диққат билан тинглаётимиз. Гороховский Туркiston жангчиларининг қаҳрамонликлари ҳақида, уларнинг мислига жасоратлари ҳақида ҳикоя қиломоқчи. «...Танк командири лейтенант Бибинов ва механик ҳайдовчи гвардия сержанти Шахторин қайта группатузишга тежинган бўлима учун ҳам жанг олиб боришарди. Танкчилар ҳамма ўқ-дориларини ишлатиб бўлишганди. Машинада жанг майдонидан олиб чиқиб негизин учун ёнлиги ҳам қолмаган. Немислар танкни ўраб олиб, унга ўт қўйиб юборишди.

— Таслим бўлинглар! — деб қичқиради фашистлар. — Вайроқ тасида кекса қалганлар таслим бўлмайди. — мағрур жавоб қайтарди Бибинов. — Сизни Сталинградда ўраб олишди. Шундай кун келадикки биз, сизни Берлинда ҳам қамал қиламиз.

Тутун орасида бўлиганига қарамай, икки совет баҳодир «Интернационал»ни айтдилар. Рус жангчиларининг жасорати ҳақида асир тушган немис солдат шундай ҳикоя қилиб берди.

Бўлима қайта группатузганидан кейин ҳужумга ўтди. Душман улоқтириб ташланди. Ҳафат Кувалкин танк бир кунда душманининг бир неча тўпини ва 70 дан ортқ гаваздасини ҳалок қилди. Кувалкин Бибинов ва Шахторинлар билан ёнма-ён туриб қасамёд қилган эди.

Гвардия лейтенанти Филин танк экипажининг жанг натижаси қуйидагича. Экипаж бир йилда душманининг 8 та танки, 4 та танка қарши тўпи, 5 та ҳарбий юкди автомашинасини, 250 дан ортқ солдатини йўқ қилди. Экипаж 32 марта танк ҳужумида иштирок этди.

Бўлима душманининг ёмғирдай ёғдириб турган ўқидан ҳужумни тўхтатишга мажбур бўлди. Сўнгги қалин деворлар ясаб олган душман пулемётчилари ва автоматчилари писиб олиб, отишни тўхтатмасди. Нима қилиш керак? Шу пайт туркистонлик жангчи, коммунист старший сержант Андрей Ошепенков командири ёнга келди.

— Ўртоқ командир, руҳат беринг, мен ўзим яқна разведкага бораман.

Кимдир шундай қилишини кўтиб турган командир Андрейга оқ йўл тилади. Қаҳрамон ва дуюркан А. Ошепенков тегишсиз олишувда душманининг бешта ўт очиб нуқта-сини ишдан чиқарди. Ботир жангчи ўқ ва граната қолмаганидан кейин ҳам курашни тўхтатмади. Душман ўқни қўлга олди, оғир ағдарилиб Андрейнинг қўлига ниҳон «Ура» овози эшитилди. Ошепенков кучини йиғиб ўрнидан туршига ҳаракат қилди. Турди-ю, фашист азоти томон юрди. Душман пулемёти тўхтамасди. Андрей эса, ана шу пулемёт томон тик борилди. Беш, тўрт, уч... метр қолди. Ўлим билан ҳаёт ўртасида фарқ бир метр!

Уша тонда коммунист Ошепенков нималар ҳақида йиладигини. Ватан, партия, халқ топириғи, жанговар дўстлари, ҳарбий бурчин йиладигини, ёни йўлига интизор онаси, синиллари кўз олдидан ўтдики...

А. Ошепенков қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Қуролдош дўстлари шу заҳотиёқ баланд овоз билан «ура-лаб ҳужумга ўтди. Коммунист А. Ошепенковнинг жасорати янги жасоратларини тугдирди.

Сталинград ва Ростов шаҳарларида олиб борилган ўн кунлик шиддатли курашда қисимини душманининг 300 дан ортқ турли кабилордаги тўпини, 89 танкни, 900 машина ва қўллаб ҳарбий техникасини ишдан чиқарди. 2800 гитлерчи разил қилиниши учун жони билан жавоб

берди. 180 дан ортқ аҳоли яшайдиган пункт душмандан тозаланди. Мана шу жанглардан кейин, — деб давом қилади ҳикоясини Гороховский, — Олий Бош қўмондонлигининг буйруғи билан қисимини гвардиячи деган ном берилди. Бу ҳабар билинганда, оқоплар оша оғизма-оғиз бирузида ҳаммага етказилди.

Қисимини жангчилари қуролдош дўстлари билан душман ерига бостириб кирган кунини сира унутмайдилар. Ватанимиз «душмани ўз уюсида янчиш керак», — деган даъватига амал қилиб газандаларни тезроқ таслим бўлишига олишқардилар. Вернесдорф, Хеннервиз, Трөөн-Бритцен, Бейлиц деб номланган душман шаҳар ва қишлоқлари ҳам орқада қолди. Тиллардан «Галаба янги» деган сўз тушмасди. Қисимини жангчилари Берлин рейхсхатини галаба байроғи бўғатилганда кенг сарфозларди Бибинов ва Шахториннинг ўлим олдидан айтган: «Сизларни ўз юртингизга — Берлинга таслим қилганидан кун келишга ишонамиз» деган сўзини ана бир бор эслашди. жанговар дўстлари номини қалбда абадий сақлашга олт ичиди...

Кекса авлоднинг жанговар традицияларини шараф билан давом эттиришга қасамёд этган Туркистон жангчилари старшина Низомов, старший сержант Чингизов, младший сержант Полюнов, оддий жангчилар Аҳмедов, Зокиров ва бошқалар ана шу қасамёда лойиқ иш тутмоқдалар. Улар ҳарбий техника сирларини мукаммал ўрганишга, кекса авлода муносиб ўринбосар бўлиб қилишга ҳаракат қилмоқдалар.

В. КРОХМАЛЮК,
капитан,
и-қисм.

ФРОНТ ХОТИРАСИ

ЛЕНИНГРАД ФРОНТИНИНГ ДОНГОР МЕРГАНИ,
ОРДЕНЛИ Т. ОДИЛОВНИНГ ЁЗБЕК ХАЛҚИГА ХАТИ

Қадрон дўстлар!
Биз, Ўзбекистон фарзандлари Ленинград учун курашмоқдамиз ва бир катра қонимиз қолгунча курашамиз.

Мен шу жангчи фашистларнинг 114 солдат ва офицерлари парти дўгига юбордим. Қаҳрамон комсомолларимиз, Ватанимиз ҳурмати учун, гуллаб турган Ўзбекистонимиз, ота ва оналаримиз ҳурмати учун шундай курашмоқдамиз!

Мен жангга ярадор бўлдим, аммо шундай бўлса ҳам ўз ўртоқларим билан биргаликда ҳужумга ташландим. Душман-

нинг йўлини тўсиб, танкнинг қўлга туширишга ва шу танкнинг ичига тушиб немис солдатларини қиршига муваффақ бўлдик...

«Жангчи халқим! Биз фронтларда сизларнинг бахт ва озолигинизга учун жанг қиломқдамиз. Сизларни Қизил Армияга янада кўроқ ердан қилишга, Ватанимизнинг шон-шарафини учун, улуғ партиямиз учун барча кучларини фронтига юборишга чақираман.

Тешабой ОДИЛОВ.
1942 йил 1 ноябрь.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА

Улуғ Ватан уруши йилларида машҳур панфиловчилар дивизиясида мамлакатимизнинг жуда кўп миллат фарзандлари хизмат қилишди. Улар орасида сериуш Ўзбекистондан келган ўғиллар ҳам кўп эди. Фашизмга қарши курашда Ўзбекистонликлар барча совет жангчилари билан ёнма-ён туриб мардонавор жанг қилди. Бу ҳақда «Фрунзенец» газетаси муттасил мақолалар, корреспонденциялар, лаҳзалар бериб борди. Қуйида ана шу газетанинг 1943 йил 3 январь сонидан босилган иккита ҳабар билан танишасиз.

МЕРГАНЛАР

И-қисмида снайперларнинг наъбатдаги слёти бўлиб ўтди. Донни кетган мерганлар Абдибеков, Мадаминов, Ержонов, ва уларнинг жанговар сафосида слёти тўпна-тўпри жанг позициясини келишди. Уста снайпер Абдибеков бундан бир неча соат олдин душманининг 125 солдатини ер тиллагани ҳақида слёти рапорт берди. Мадаминов 84, Ержонов эса 65 фашистини қиргани ҳақида ҳабар қилди.

Машҳур панфиловчи-қаҳрамонлар Солдатов ва Боршевлар қабри устида командир ўзбек ўғлини Мадаминовга номин ёзилган снайпер милитини ва «гвардиячининг фахри кўроғи» учун аттестатини топширди. Мадаминов мукофотни қабул қилиб олар экан, шундай деди: — Ягона мақсадим душмандан қасос олиш. Икки сафдошнинг қабри устида қасамёд атамани, қўлимдаги қуролдан отилган ҳар бир ўқ хато кетмайди.

ТАНККА ҚАРШИ КУРАШГАН ЖАНГЧИ

Душман танки сарой олдида турарди. Мамажон Баталов командирликдан ана шу танкни

йўқ қилиш ҳақида кўрсатма олди. Мамажон аста олдинга юрди. Дўстлари эса унинг ҳар бир ҳаракатини кузатиб турарди. М. Баталов кўтилмаганда беш-ўн қадан юргандан кейин орқага қайтди.

— Кўрдикми? — сўради командир.

— Йўқ, ўртоқ командир. «Тўхта» дегани немисчасига қандай айтиларди. учутиб қўйибман.

— «Тўхта»ни немисчасига «Халт» дейилади, дедил бўл! — Оқ йўл тилади командир.

Мамажон душман линиясига яқинлашган ҳам эдики, ўқ ёғида бошлад. У эмаслаб сарой олдига етиб олди. Бир зум ўт-гач кучли портлаш овози эшитилди. Фашист танкидан бурқиб тутун чиқарди.

Орадан бир неча минут ўтмасдан, гвардиячи М. Баталов топшириқни бажаргани ҳақида рапорт берди.

— Душманининг еттига солдати ташланганини кўриб қолдик, — деди М. Баталов, — тўрттасини жаҳаннамга юбордим, мана бу учтасини эса, асир қилиб олиб келдим. «Халт» сўзи жуда катта ердан берди, ўртоқ командир.

СЕРЖАНТ Максимович экипажи Галаба кун арасида аълочи экипаж номига сазовор бўлди. КПСС XXIII съезди қарорларидан руҳланган танкчилар жанговар маҳоратларини янада оширдилар. Улар ақинда бўлган тактик машғулотларда ҳамма топшириқларни муваффақиятли бажаришди. Суратда аълочи экипаж командири И. Максимович.

Минг тўққиз юз қирқ тўртинчи йилнинг нузи. Шахмат Армиямиз кенг фронт бўйлаб ҳужумни давом эттирмоқда. Немис-фашист босқинчиларини мамлакатимиз тупроғидан тозалаш жангчиларимиз кўз душманини ўз тупроғига қилиб ташлашга отланган. Душман қўмондонлиги ҳар қанча қурбон бериб бўлса ҳам, совет қўшинларини олға силжитмаслигига буярув берган.

Дунай соҳилидаги жанг низохда дахшати тус олди. Дарёнинг ўнг қирғиғида ўз позициясини мустаҳкамлаб олган душман жоннаҳди билан қаршилик кўрсатмоқда. Уларнинг мақсади жангчиларимизни дарёга улоқтириб ташлаш.

Ҳаммаёқ тутун ва порох ҳиди билан қопланган. Азиямиз ёмғирден ёғилган танк снарядлардан тинимсиз қайнайди. Вазифа ҳар қандай қилиб бўлса ҳам душманининг қарши атаксига бардош бериш, фашист каллаесарларининг ҳаром тўшугини. Душманининг покиза сувига текимаслигиндан иборат.

Дарёни кечиб ўтиш ва асосий кучлар дарёдан ўтувчи қадар душман халасини қайтариб туриш вазифаси ўртоқ И. Урозовга топширилди.

Урозов командирлик қилган азов жангчилари 12 ноябрь кунини Дунай дарёсининг ўнг қирғиғида бўлган дахшати жангда душманининг турт атаксини барбод қилиб, уларни ағгалган мудофаа маррасини мардонавор сақлаб туридилар. Бу жангга катта талафот кўр-

ЙИГИРМА УЧ ЁШЛИК ҚАҲРАМОН

ган душман чекинишга мажбур бўлди.

Эртаси кунини жанг яна аянга чиқди. Душман танклари ва пистеда қўшинлари ҳаво кучлари, артиллерия ёрдами билан қайта-қайта қарши атакка ўтиб турди.

Мана шу жанг вақтида рота командири сафдан чиқди. Шунда Урозов рота командирлигини ўз зиммасига олиб, жангчиларга раҳбарлик қилди. Унинг қўлида автоматик пулемёт турган эди. Моҳир командир иритган гранаталар душман умид боғлаган ўт очиб нунталарини ер билан яқсон қилди. Ўртоқ И. Урозов ана шу жасорати билан жангчиларимизнинг олдинга қараб муваффақиятли ҳаракат қилишга йўл очиб берди.

Баҳодир жангчи, сизгир командир 1944 йилда немис-фашист босқинчиларига қарши курашда кўрсатган қаҳрамонликлари учун ҳукуматимиз томонидан «Кизил Йўл» орден билан тақдирланди.

Ҳамқилишимиз гитлерчи ларни севикли тупроғимиздан тозалашда, Венгрия, Руминия, ни озод қилишда иштирок этди.

Ленин... лекин халқимизнинг асл фарзанди Илос Урозов сериуш Ўзбекистонга, ўз

қилиб пулемётни кўриб қолди. Қулоқчаллаб граната иритиб, унинг ҳам унинг учирди.

Урозов икки пулемётни ва беш немис солдатини «саранжомлаб» бўлган, ажал уруги, ни севиб турган душман позициясига эмаллаб яқинлашди. Урнидан салпиб турдида, ўнг қўлида автоматик пулемёт турган ҳолда ўт пулкаб турган бронетранспортерга уст-ма-уст граната иритди. Моҳир командир иритган гранаталар душман умид боғлаган ўт очиб нунталарини ер билан яқсон қилди. Ўртоқ И. Урозов ана шу жасорати билан жангчиларимизнинг олдинга қараб муваффақиятли ҳаракат қилишга йўл очиб берди.

Баҳодир жангчи, сизгир командир 1944 йилда немис-фашист босқинчиларига қарши курашда кўрсатган қаҳрамонликлари учун ҳукуматимиз томонидан «Кизил Йўл» орден билан тақдирланди.

Ҳамқилишимиз гитлерчи ларни севикли тупроғимиздан тозалашда, Венгрия, Руминия, ни озод қилишда иштирок этди.

Ленин... лекин халқимизнинг асл фарзанди Илос Урозов сериуш Ўзбекистонга, ўз

қадрон колхозига, севикли далазларига қайтиб иела олмади. Оқ йўл тилаб кузатиб қолган муштиллар онасини, ёри-биродарларини қайта кўриш шарафига муяссар бўла олмади. У Ватанимизнинг озолиги, мустақилиги, совет икчилигининг тинчлиги учун олиб борилган сўнгги дахшати жангларининг бирида, Галаба кунини унча узоқ бўлмаган бир пайтда қаҳрамонга ҳалок бўлди.

Ҳукуматимиз немис-фашист газандаларига қарши курашда да маралик намуналарини кўрсатиб, қаҳрамонларча ҳалок бўлган лейтенант Илос Урозовнинг жанговар хизматларини муносиб тақдирлади. Унга СССР Олий Совети Президиумининг 1945 йил 24 мартдаги Фармони билан Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвон берилди.

Қаҳрамонлик ерлиги Янги-Йўл районидаги Урозов ишлаган Калинин номи колхозда сақланган. Қаҳрамон таълими олган 97-маштабга эса, унинг номи берилган.

Халқини ўзининг асл фарзанди, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Илос Урозовни асло унутмайди. Унинг қаҳрамонлиги мақсоти Улуғ Ватан уруши тарихи саҳифасига азият фидоқорлик намунаси, мардали ва севикли Ватанга бўлган чексиз муҳаббат ифодаси сифатида абадий ёзилди қолди. 23 йилда Ватан учун азиз жонини фидо қилган бу дуюркан баҳодирнинг шон, шуҳрати сўнмайди.

О. ТИЛОВБЕРДИБЕВ.

И К Ж И Ш Е Ў Р

«Аврора» бонг урди башар тонгилан, Мудроқ уйусудан уйонди жаҳон. Мағрур «Потёмкин»нинг сўнмас байроғи Асрлар саҳиндан ўчмайди ҳамон. Мен оддий матросман, таниш у тарих, Мардлар хотирасини эл унутмайди. Эллар талаб этса, улардан мардлик — Кўрсатини халдан асло кетмайди. Аммо мен урушни хоҳламаман ҳеч, Мехрибон халқимга кўрсатай хизмат. Ўқимиз хизматини эсласин улар. Шу бўлар мен учун улардан ҳуқимат.

Ядро уруши! — деб империалистлар

Бўридан изгилиб қуради кенгаш, Совет жангчисининг хушёрлигидан Уруш бошлай олмай қўйиларди таш. Ҳарбий енабатдан дарс олдин кеча, Ол байроқ олдида эгани қасамёд. Қалбимда ҳақон, қўлимда қурол — Элга хизматимдан мен ҳақимиз шод. Ўша кун бўлганман Ватан посбони, Халқим тинчлигига қўшман ҳисса, Постинида турбиман сизгир ва хушёр, Халқимга тушмасини дейман ҳеч гусса.

Юсуфжон МАҲКАМОВ,
матрос, Владивосток шаҳри.

ШИНГИЛ ҲИКОЯЛАР

«ИЛМСИЗЛИК...»

ИЖРОКОМ раиси Бадалов соҳа директори билан дала айламини, қўнгли тулмади: гуза яна қилинмаган, селитра керакми пайдаланган, солинодми...

— Бу қанқор бўлди эми? — сўради Бадалов бўлим агрономидан. — Гапирдиларми? — ўзини эшитмаганимга солиб деди агроном.

— Биринчи бастириб юбориб, сиз дейман!

— Энди... Бадалов ака, иштин қилинмади... — ўнг қўлини кўнглига қўйиб деди агроном.

— Уштин хато солдирибиз, бу жиннат-ку, ахир!

— Энди... Бу ёғи тажрибасизлик... Жиндан илмизлини қилиб қолмади...

Илмиз ва тажрибасиз бир ништининг қатта бўлимида агроном бўлиб ишлаган ижроком раисига маъруза бўлди. Кечкурун маъруза унинг ишдан олиб ташлаш масаласини қўйган эди, агроном шартта ўрнидан турди:

— Уртоқ Бадалов, мени илмиз дейишга ҳақингиз йўқ. Чўнтагимда олий маълумотли деган дипломим бор! Тажрибам ҳам етарли...

Ижроком раиси ҳайрон бўлиб қолди.

ҚЎШНИМ

ИНСТИТУТДА дарс берадиган олим бир қўшним бор. Гоҳо ишдан сўнг кўча эшигини олдидан сунада беш-ўн минут у ёқ-бу ёқдан гаплашиб, чақ-чақлашиб ўтирилади. Газетада фельетон босилган кунни нафтини оқсани билан газетага бир уради-да:

— Яна ёзибдиларми? — деб кўнглида несиқиб.

— Илмиз айтмасиз? — деб сўрайман журтга.

— Фельетон-да.

— Нима, ёна дейсизми?

— Тагин сўрайсизми? — Нима кераги бор одамларнинг қўнглига

озор беришини. Бунақа нарсалар давр ўтиши билан ўзгариб боради, ҳам ёб кетмади...

— Шундай дейсану... Лекин баъзан фельетонлар роқеалар ҳам учраб туради-да.

— Қўнглингизни қўнглингизни!

— Қўнглингизни қўнглингизни!

— Бунинг учун суд бор, прокуратура бор, милиция бор, Нима қиласиз уларнинг ишига аралашиб.

Баъзан қўшним билан тортишиб қоламиз. У олим одам эмасми у ёқ-бу ёқдан мисоллар келтириб, мени мот қилиб «энди ёзмайсизми?» деб сўрайди. «Қани ахир...» деб мужмалроқ жавоб бериб қўшним мен ҳам.

Фельетоннинг босилиб чиққани кун бахсини яна янгитдан бошламаверади.

Отушсага чикдим-у, болачақани олиб Фарона томонга дам олганимизга кетдим. Бир ойдан сўнг қайтиб келсам, қўшним кўча эшигини пайлаб ўтирибди.

— Тинчликми? — деб сўрадим хавотирланиб.

— Фельетонлар бир гап чиқиб қолди, қўшним!

— Қани эшитайлик-чи.

— Сиз жўнаб кетган куннинг эртасига кечаси ишдан қайтаётсам, икки безори йўлимни тўсиб, беқордан-беқорга урса бўлади-да.

— Бўлади, домлажон, бўлади — дедим.

— Ҳазилини қўйинг-у, бу ёғини эшитинг, қўшним!

Қўшним қўйиб-пишиб гапирарди. Камоли газиб ошганидан бутун вужуди қалтираб турибди.

Шунақанги оҳангда ё қаттиқ калтак еган ёки битта-яримта бошроқатлаб ўраб, иззат-нафис ҳақоратланган кишига гапирганимиз мумкин — бунинг тажрибада кўп кўрганман. Қўшним икки безори.

дан аввал роса калтак ебди. Кейин учинчи участка ҳақ суғишга борган эми, бешинчи милиция бўлимига учраган дебди сузай.

Милицияга борган эми, «уштинкингизни олиб келинг, бўлмаса ҳеч нш чикмайди» дебди.

— Йўқ, буларни бошлаб фельетон қилиш керак.

етон қилиш керак, фельетон! — деди қўшним ҳаяжонланиб, — 26 кундан бери юзума а!

Шу пайтда қўшнимнинг менга берган ҳўшона масалалари эсимга тушиб кетди.

— Домла, мен энди фельетон ёзмайдиган бўлиб кетганман.

— Ким айтди сизга... Мен йўқ, сиз... Умуман, фельетон вақтинчалик билан ёзилиши керак. Жаъминат тараққиётининг ҳозирги босқичи бунинг тақозо этади.

— Нима қиламан, биронинг кўнглига озор бериб.

— Безорида... Бюрократда кўнгли нима қилсин. Белининг эри қираб ўтириган ҳалигача босилгани йўқ... гапирганини қараганга, қўшним!

— Ҳечиси йўқ. — деб қўнглини кўтардим қўшнимнинг, — даврлар ўтиши билан белингизнинг оғрини ҳам босилиб кетади.

Қўшним хафа бўлди, қаттиқ хафа бўлди. Ўзининг тараққиётини ёнганча қилиб кетди. «Сендан бошқа фельетончи кўриб кетмайдими?» деган овози эшитилди ҳозирасидан.

— Тинчликми? — деб сўрадим хавотирланиб.

— Фельетонлар бир гап чиқиб қолди, қўшним!

— Қани эшитайлик-чи.

— Сиз жўнаб кетган куннинг эртасига кечаси ишдан қайтаётсам, икки безори йўлимни тўсиб, беқордан-беқорга урса бўлади-да.

— Бўлади, домлажон, бўлади — дедим.

— Ҳазилини қўйинг-у, бу ёғини эшитинг, қўшним!

Қўшним қўйиб-пишиб гапирарди. Камоли газиб ошганидан бутун вужуди қалтираб турибди.

Шунақанги оҳангда ё қаттиқ калтак еган ёки битта-яримта бошроқатлаб ўраб, иззат-нафис ҳақоратланган кишига гапирганимиз мумкин — бунинг тажрибада кўп кўрганман. Қўшним икки безори.

дан аввал роса калтак ебди. Кейин учинчи участка ҳақ суғишга борган эми, бешинчи милиция бўлимига учраган дебди сузай.

Милицияга борган эми, «уштинкингизни олиб келинг, бўлмаса ҳеч нш чикмайди» дебди.

— Йўқ, буларни бошлаб фельетон қилиш керак.

— Ҳечиси йўқ. — деб қўнглини кўтардим қўшнимнинг, — даврлар ўтиши билан белингизнинг оғрини ҳам босилиб кетади.

Қўшним хафа бўлди, қаттиқ хафа бўлди. Ўзининг тараққиётини ёнганча қилиб кетди. «Сендан бошқа фельетончи кўриб кетмайдими?» деган овози эшитилди ҳозирасидан.

— Тинчликми? — деб сўрадим хавотирланиб.

— Фельетонлар бир гап чиқиб қолди, қўшним!

— Қани эшитайлик-чи.

— Сиз жўнаб кетган куннинг эртасига кечаси ишдан қайтаётсам, икки безори йўлимни тўсиб, беқордан-беқорга урса бўлади-да.

— Бўлади, домлажон, бўлади — дедим.

— Ҳазилини қўйинг-у, бу ёғини эшитинг, қўшним!

Қўшним қўйиб-пишиб гапирарди. Камоли газиб ошганидан бутун вужуди қалтираб турибди.

Шунақанги оҳангда ё қаттиқ калтак еган ёки битта-яримта бошроқатлаб ўраб, иззат-нафис ҳақоратланган кишига гапирганимиз мумкин — бунинг тажрибада кўп кўрганман. Қўшним икки безори.

дан аввал роса калтак ебди. Кейин учинчи участка ҳақ суғишга борган эми, бешинчи милиция бўлимига учраган дебди сузай.

Милицияга борган эми, «уштинкингизни олиб келинг, бўлмаса ҳеч нш чикмайди» дебди.

— Йўқ, буларни бошлаб фельетон қилиш керак.

— Ҳечиси йўқ. — деб қўнглини кўтардим қўшнимнинг, — даврлар ўтиши билан белингизнинг оғрини ҳам босилиб кетади.

Қўшним хафа бўлди, қаттиқ хафа бўлди. Ўзининг тараққиётини ёнганча қилиб кетди. «Сендан бошқа фельетончи кўриб кетмайдими?» деган овози эшитилди ҳозирасидан.

— Тинчликми? — деб сўрадим хавотирланиб.

— Фельетонлар бир гап чиқиб қолди, қўшним!

— Қани эшитайлик-чи.

— Сиз жўнаб кетган куннинг эртасига кечаси ишдан қайтаётсам, икки безори йўлимни тўсиб, беқордан-беқорга урса бўлади-да.

— Бўлади, домлажон, бўлади — дедим.

— Ҳазилини қўйинг-у, бу ёғини эшитинг, қўшним!

Қўшним қўйиб-пишиб гапирарди. Камоли газиб ошганидан бутун вужуди қалтираб турибди.

Шунақанги оҳангда ё қаттиқ калтак еган ёки битта-яримта бошроқатлаб ўраб, иззат-нафис ҳақоратланган кишига гапирганимиз мумкин — бунинг тажрибада кўп кўрганман. Қўшним икки безори.

дан аввал роса калтак ебди. Кейин учинчи участка ҳақ суғишга борган эми, бешинчи милиция бўлимига учраган дебди сузай.

Милицияга борган эми, «уштинкингизни олиб келинг, бўлмаса ҳеч нш чикмайди» дебди.

— Йўқ, буларни бошлаб фельетон қилиш керак.

— Ҳечиси йўқ. — деб қўнглини кўтардим қўшнимнинг, — даврлар ўтиши билан белингизнинг оғрини ҳам босилиб кетади.

Қўшним хафа бўлди, қаттиқ хафа бўлди. Ўзининг тараққиётини ёнганча қилиб кетди. «Сендан бошқа фельетончи кўриб кетмайдими?» деган овози эшитилди ҳозирасидан.

— Тинчликми? — деб сўрадим хавотирланиб.

— Фельетонлар бир гап чиқиб қолди, қўшним!

— Қани эшитайлик-чи.

— Сиз жўнаб кетган куннинг эртасига кечаси ишдан қайтаётсам, икки безори йўлимни тўсиб, беқордан-беқорга урса бўлади-да.

— Бўлади, домлажон, бўлади — дедим.

— Ҳазилини қўйинг-у, бу ёғини эшитинг, қўшним!

Қўшним қўйиб-пишиб гапирарди. Камоли газиб ошганидан бутун вужуди қалтираб турибди.

Шунақанги оҳангда ё қаттиқ калтак еган ёки битта-яримта бошроқатлаб ўраб, иззат-нафис ҳақоратланган кишига гапирганимиз мумкин — бунинг тажрибада кўп кўрганман. Қўшним икки безори.

дан аввал роса калтак ебди. Кейин учинчи участка ҳақ суғишга борган эми, бешинчи милиция бўлимига учраган дебди сузай.

Милицияга борган эми, «уштинкингизни олиб келинг, бўлмаса ҳеч нш чикмайди» дебди.

— Йўқ, буларни бошлаб фельетон қилиш керак.

— Ҳечиси йўқ. — деб қўнглини кўтардим қўшнимнинг, — даврлар ўтиши билан белингизнинг оғрини ҳам босилиб кетади.

Қўшним хафа бўлди, қаттиқ хафа бўлди. Ўзининг тараққиётини ёнганча қилиб кетди. «Сендан бошқа фельетончи кўриб кетмайдими?» деган овози эшитилди ҳозирасидан.

— Тинчликми? — деб сўрадим хавотирланиб.

— Фельетонлар бир гап чиқиб қолди, қўшним!

— Қани эшитайлик-чи.

— Сиз жўнаб кетган куннинг эртасига кечаси ишдан қайтаётсам, икки безори йўлимни тўсиб, беқордан-беқорга урса бўлади-да.

— Бўлади, домлажон, бўлади — дедим.

— Ҳазилини қўйинг-у, бу ёғини эшитинг, қўшним!

Қўшним қўйиб-пишиб гапирарди. Камоли газиб ошганидан бутун вужуди қалтираб турибди.

Шунақанги оҳангда ё қаттиқ калтак еган ёки битта-яримта бошроқатлаб ўраб, иззат-нафис ҳақоратланган кишига гапирганимиз мумкин — бунинг тажрибада кўп кўрганман. Қўшним икки безори.

дан аввал роса калтак ебди. Кейин учинчи участка ҳақ суғишга борган эми, бешинчи милиция бўлимига учраган дебди сузай.

Милицияга борган эми, «уштинкингизни олиб келинг, бўлмаса ҳеч нш чикмайди» дебди.

— Йўқ, буларни бошлаб фельетон қилиш керак.

— Ҳечиси йўқ. — деб қўнглини кўтардим қўшнимнинг, — даврлар ўтиши билан белингизнинг оғрини ҳам босилиб кетади.

Қўшним хафа бўлди, қаттиқ хафа бўлди. Ўзининг тараққиётини ёнганча қилиб кетди. «Сендан бошқа фельетончи кўриб кетмайдими?» деган овози эшитилди ҳозирасидан.

Бугун ҳам худди шундай бўлди.

Уртоқ Исмаилов «Москвич»га ўтириб уйига жўнади. Йўлда борар экан, тинчлик ва оқойишта бир замонда яшаб, фаровон турмуш кечиратилганидан хурсанд бўлиб, шляпасини қийиқийганча алла қандай ашулаги хиргой қилди. Уйига етган:

— Дилбар, машинани бўшатиб ол! — деди.

Хотини «Москвич»нинг оқсанига бир аниқлашди, дарров бошини кўтарди.

— Вой йўлсам!

Батажонининг ичиди қатталиги пилалек, қойнакдек, чада пишган тарвуздек келадиган тош билан лиқ тўлиғиб қўйилган.

Эру-хотин аввал галати қилиб илжайишди. Кейин хўмрайишди, бир-бирига тинилганча туриб қолди.

«Нима дегани бу? Олган параларинг учун мана шу тошлар билан уриб бошингни ёрмиз деганими, ёки...»

Уртоқ Исмаилов хали-халигача кўча-кўйда муштан катта, роқ тошга кўзи тушса яқинига боргани юраги бетламай, четлар ўтди...

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

Уртоқ Исмаилов «Москвич»га ўтириб уйига жўнади. Йўлда борар экан, тинчлик ва оқойишта бир замонда яшаб, фаровон турмуш кечиратилганидан хурсанд бўлиб, шляпасини қийиқийганча алла қандай ашулаги хиргой қилди. Уйига етган:

— Дилбар, машинани бўшатиб ол! — деди.

Хотини «Москвич»нинг оқсанига бир аниқлашди, дарров бошини кўтарди.

— Вой йўлсам!

Батажонининг ичиди қатталиги пилалек, қойнакдек, чада пишган тарвуздек келадиган тош билан лиқ тўлиғиб қўйилган.

Эру-хотин аввал галати қилиб илжайишди. Кейин хўмрайишди, бир-бирига тинилганча туриб қолди.

«Нима дегани бу? Олган параларинг учун мана шу тошлар билан уриб бошингни ёрмиз деганими, ёки...»

Уртоқ Исмаилов хали-халигача кўча-кўйда муштан катта, роқ тошга кўзи тушса яқинига боргани юраги бетламай, четлар ўтди...

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

Уртоқ Исмаилов «Москвич»га ўтириб уйига жўнади. Йўлда борар экан, тинчлик ва оқойишта бир замонда яшаб, фаровон турмуш кечиратилганидан хурсанд бўлиб, шляпасини қийиқийганча алла қандай ашулаги хиргой қилди. Уйига етган:

— Дилбар, машинани бўшатиб ол! — деди.

Хотини «Москвич»нинг оқсанига бир аниқлашди, дарров бошини кўтарди.

— Вой йўлсам!

Батажонининг ичиди қатталиги пилалек, қойнакдек, чада пишган тарвуздек келадиган тош билан лиқ тўлиғиб қўйилган.

Эру-хотин аввал галати қилиб илжайишди. Кейин хўмрайишди, бир-бирига тинилганча туриб қолди.

«Нима дегани бу? Олган параларинг учун мана шу тошлар билан уриб бошингни ёрмиз деганими, ёки...»

Уртоқ Исмаилов хали-халигача кўча-кўйда муштан катта, роқ тошга кўзи тушса яқинига боргани юраги бетламай, четлар ўтди...

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

Уртоқ Исмаилов «Москвич»га ўтириб уйига жўнади. Йўлда борар экан, тинчлик ва оқойишта бир замонда яшаб, фаровон турмуш кечиратилганидан хурсанд бўлиб, шляпасини қийиқийганча алла қандай ашулаги хиргой қилди. Уйига етган:

— Дилбар, машинани бўшатиб ол! — деди.

Хотини «Москвич»нинг оқсанига бир аниқлашди, дарров бошини кўтарди.

— Вой йўлсам!

Батажонининг ичиди қатталиги пилалек, қойнакдек, чада пишган тарвуздек келадиган тош билан лиқ тўлиғиб қўйилган.

Эру-хотин аввал галати қилиб илжайишди. Кейин хўмрайишди, бир-бирига тинилганча туриб қолди.

«Нима дегани бу? Олган параларинг учун мана шу тошлар билан уриб бошингни ёрмиз деганими, ёки...»

Уртоқ Исмаилов хали-халигача кўча-кўйда муштан катта, роқ тошга кўзи тушса яқинига боргани юраги бетламай, четлар ўтди...

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

Уртоқ Исмаилов «Москвич»га ўтириб уйига жўнади. Йўлда борар экан, тинчлик ва оқойишта бир замонда яшаб, фаровон турмуш кечиратилганидан хурсанд бўлиб, шляпасини қийиқийганча алла қандай ашулаги хиргой қилди. Уйига етган:

— Дилбар, машинани бўшатиб ол! — деди.

Хотини «Москвич»нинг оқсанига бир аниқлашди, дарров бошини кўтарди.

— Вой йўлсам!

Батажонининг ичиди қатталиги пилалек, қойнакдек, чада пишган тарвуздек келадиган тош билан лиқ тўлиғиб қўйилган.

Эру-хотин аввал галати қилиб илжайишди. Кейин хўмрайишди, бир-бирига тинилганча туриб қолди.

«Нима дегани бу? Олган параларинг учун мана шу тошлар билан уриб бошингни ёрмиз деганими, ёки...»

Уртоқ Исмаилов хали-халигача кўча-кўйда муштан катта, роқ тошга кўзи тушса яқинига боргани юраги бетламай, четлар ўтди...

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

Уртоқ Исмаилов «Москвич»га ўтириб уйига жўнади. Йўлда борар экан, тинчлик ва оқойишта бир замонда яшаб, фаровон турмуш кечиратилганидан хурсанд бўлиб, шляпасини қийиқийганча алла қандай ашулаги хиргой қилди. Уйига етган:

— Дилбар, машинани бўшатиб ол! — деди.

Хотини «Москвич»нинг оқсанига бир аниқлашди, дарров бошини кўтарди.

— Вой йўлсам!

Батажонининг ичиди қатталиги пилалек, қойнакдек, чада пишган тарвуздек келадиган тош билан лиқ тўлиғиб қўйилган.

Эру-хотин аввал галати қилиб илжайишди. Кейин хўмрайишди, бир-бирига тинилганча туриб қолди.

«Нима дегани бу? Олган параларинг учун мана шу тошлар билан уриб бошингни ёрмиз деганими, ёки...»

Уртоқ Исмаилов хали-халигача кўча-кўйда муштан катта, роқ тошга кўзи тушса яқинига боргани юраги бетламай, четлар ўтди...

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

Уртоқ Исмаилов «Москвич»га ўтириб уйига жўнади. Йўлда борар экан, тинчлик ва оқойишта бир замонда яшаб, фаровон турмуш кечиратилганидан хурсанд бўлиб, шляпасини қийиқийганча алла қандай ашулаги хиргой қилди. Уйига етган:

— Дилбар, машинани бўшатиб ол! — деди.

Хотини «Москвич»нинг оқсанига бир аниқлашди, дарров бошини кўтарди.